

ARAPÇA GRAMER KONULARI

1. Tâ-i Marbûta (ة) (Müzekker ve Müennes)

1.1. Müzekker: Canlı ya da cansız varlıkların erkek olanını gösteren isimdir. Türkçedekinin aksine Arapçada cansız varlıklar da müzekker ya da müennes kabul edilmektedir. Müzekker ismin herhangi ayırıcı bir harfi yoktur.

Örnekler:

Türkçesi	Arapçası	Türkçesi	Arapçası	Türkçesi	Arapçası
Mü'min	الْمُؤْمِنُ	Bir kapı	بَابٌ	Bir adam	رَجُلٌ
Kedi	قِطٌّ	Kitap	الْكِتَابُ	Öğrenci	التِّلْمِيذُ
Halit	خَالِدٌ	At	الْحِصَانُ	Bir baba	أَبٌ

1.2. Müennes: Canlı ya da cansız varlıkların dişi olanını gösterir. İsimlerde müenneslik alâmetleri üçtür:

1.2.1. Tâ-i Te'nis ya da Tâ-i Merbûta (Bitişik, Yuvarlak tâ) (ة): En çok kullanılan müenneslik alâmetidir.

Örnekler:

Türkçesi	Arapçası	Türkçesi	Arapçası	Türkçesi	Arapçası
Mü'min (bayan)	الْمُؤْمِنَةُ	Öğrenci	التِّلْمِيذَةُ	Kadın	الْمَرْأَةُ
Resim	الصُّورَةُ	Bir fayda	فَايْدَةٌ	Bir pencere	نَافِذَةٌ
Fatıma	فَاطِمَةُ	Kedi (dişi)	قِطَّةٌ	Ayşe	عَائِشَةُ

1.2.2. Elif-i Memdûde (Uzun Elif) (ة): Bu elifle biten isimlerin müennes olması için eliften sonra gelen hemzenin kelimenin kök harflerinden olmaması gerekir. Bu tür müennes isimler genelde sıfat anlamı taşıyan isimlerdir, elif ve hemze de ekleme harflerdir.

Örnekler:

Türkçesi	Arapçası	Türkçesi	Arapçası	Türkçesi	Arapçası
Çöl	الصَّحْرَاءُ	Kırmızı	حَمْرَاءُ	Esmer	سَمْرَاءُ
Topal	عَرَجَاءُ	Yeşil	خَضْرَاءُ	Beyaz	بَيْضَاءُ
Sarışın	شَفْرَاءُ	Siyah	سَوْدَاءُ	Sarı	صَفْرَاءُ

1.2.3. Elif-i Maksûre (Kısa Elif) (ى): İsimlerin sonunda noktasız ى şeklinde yazılan ve kendisinden önceki harf fethalı olduğu için elif olarak okunan bu harf o ismin müennes olduğunu gösterir.

Örnekler:

Türkçesi	Arapçası	Türkçesi	Arapçası	Türkçesi	Arapçası
Genç	حُسْنَى	Küçük	صُغْرَى	Selma	سَلْمَى
Daha sefil	سُفْلَى	Susuz	عَطَشَى	Leyla	لَيْلَى
Birinci	أُولَى	Büyük	كُبْرَى	Hamile	حُبْلَى

1.2.3. Müenneslik Alameti Taşımayan Müennesler

1.2.3.1. Kadınlara Ait Özel İsimler

Örnekler:

Türkçesi	Arapçası	Türkçesi	Arapçası	Türkçesi	Arapçası
Zeynep	زَيْنَبُ	Suat	سُعَادُ	Meryem	مَرْيَمُ

1.2.3.2. Dişi Varlıklara Delâlet Eden İsimler

Örnekler:

Türkçesi	Arapçası	Türkçesi	Arapçası	Türkçesi	Arapçası
Kız çocuğu	بِنْتُ	Kız kardeş	أُخْتُ	Anne	أُمُّ

1.2.3.3. Vücudun Çift Organlarının İsimleri

Örnekler:

Türkçesi	Arapçası	Türkçesi	Arapçası	Türkçesi	Arapçası
Kulak	أُذُنُ	Göz	عَيْنُ	Ayak	رِجْلُ

1.2.3.4. Ülke, Şehir Ve Kabile İsimleri

Örnekler:

Türkçesi	Arapçası	Türkçesi	Arapçası	Türkçesi	Arapçası
Mısır	مِصْرُ	Şam	الشَّامُ	Mekke	مَكَّةُ

1.2.3.5. Rüzgâr ve Çeşitli Ateş İsimleri

Örnekler:

Türkçesi	Arapçası	Türkçesi	Arapçası	Türkçesi	Arapçası
Kuvvetli ateş	سَعِيرٌ	Ateş	نَارٌ	Batı rüzgârı	دَبُورٌ

1.2.3.6. Canlı Fakat Akıl Sahibi Olmayan Topluluk İsimleri

Örnekler:

Türkçesi	Arapçası	Türkçesi	Arapçası	Türkçesi	Arapçası
Develer	إِبِلٌ	Koyunlar	غَنَمٌ	Güvercinler	حَمَامٌ

1.2.3.7. Sözlüğe Bakılarak Öğrenilenler (Semâî Müennesler)

Örnekler:

Türkçesi	Arapçası	Türkçesi	Arapçası	Türkçesi	Arapçası
Ruh	رُوحٌ	Yeryüzü	الأَرْضُ	Can	نَفْسٌ
Cehennem	جَهَنَّمَ	Yurt	دَارٌ	Güneş	الشَّمْسُ
Savaş	حَرْبٌ	Balta	فَأْسٌ	Gökyüzü	سَمَاءٌ

Not 1: Gerçekte erkek veya dişi olmayan isimler sonuna ta'yı marbuta getirmekle müennes olmazlar. Sadece gerçekte erkek veya dişi olan isimlerin müennesi ve müzekker vardır. Cümlede fiil ile fâil arasındaki uygunluk gibi müzekker müennes uygunluğu istenilen durumlarda sıfatlar müzekker halden aşağıdaki örneklerde görüldüğü gibi müennese çevrilir.

Örnekler:

Türkçesi	Arapçası	Türkçesi	Arapçası	Türkçesi	Arapçası	Cinsiyet
Müslüman	مُسْلِمٌ	Temiz	نَظِيفٌ	Güzel	جَمِيلٌ	Müzekker
	مُسْلِمَةٌ		نَظِيفَةٌ		جَمِيلَةٌ	Müennes
Çalışkan	مُجْتَهِدٌ	Büyük	كَبِيرٌ	Dinamik	نَشِيطٌ	Müzekker
	مُجْتَهِدَةٌ		كَبِيرَةٌ		نَشِيطَةٌ	Müennes

Not 2: Bazı isimler Tâ'yı Marbuta (ة) ile bitseler bile müennes olamazlar.

Örnekler:

Türkçesi	Arapçası	Türkçesi	Arapçası	Türkçesi	Arapçası
Urve	عُرْوَةٌ	Hamza	حَمْزَةٌ	Talha	طَلْحَةٌ

Not 3: Akı olmayan çoğullar müennes ve müfret (tekil) kabul edilir.

Örnekler:

Türkçesi	Arapçası	Türkçesi	Arapçası	Türkçesi	Arapçası
Defterler	دَفَاتِرٌ	Kitaplar	كُتُبٌ	Ağaçlar	أَشْجَارٌ

Not 4: Mübalağa ifade eden فَعَالَةٌ kalıbının sonundaki ta-i marbuta (ة) müenneslik için değildir.

Örnekler:

Türkçesi	Arapçası	Türkçesi	Arapçası	Türkçesi	Arapçası
Çok gezmiş	رَحَّالَةٌ	Soy bilgini	نَسَابَةٌ	Çok bilgili	عَلَامَةٌ

Konuyla İlgili Cümle Örnekleri

Türkçesi	Arapçası	Cinsiyet
Güneş doğdu.	طَلَعَتِ الشَّمْسُ	Müennes
Mü'min (kadın) Kur'an okudu.	قَرَأَتِ الْمُؤْمِنَةُ الْقُرْآنَ	
Çalışkan (kadın) ödevi yaptı.	عَمِلَتِ الْمُجْتَهِدَةُ الْوَاجِبَ	
Çalışkan (erkek) ödevi yaptı.	عَمِلَ الْمُجْتَهِدُ الْوَاجِبَ	Müzekker
Öğrenci zili duydu ve sınıfa girdi.	سَمِعَ التِّلْمِيذُ الْجَرَسَ وَ دَخَلَ الْمَدْرَسَةَ	
Kitap faydalıdır.	الْكِتَابُ مُفِيدٌ	

2. Soru Edatları (مَا - مَنْ - كَيْفَ - أَيْنَ - مِنْ أَيْنَ - إِلَى أَيْنَ - كَمْ - بِكَمْ - هَلْ - مَاذَا - لِمَاذَا - أَيْ)
(مَتَى)

2.1. مَا: İnsan dışındaki varlıklar için kullanılır ve cümledeki durumuna göre; ne?, neyi?, neye? gibi anlamlara gelir. Bu soru ismi cümlede mübteda, haber, mef'ûlün bih, vs. gibi öğeler olabilir.

Örnekler:

Türkçesi	Arapçası

Yere ne düřtü?	مَا وَقَعَ عَلَى الْأَرْضِ؟	Soru
Kalem yere düřtü.	وَقَعَ الْقَلَمُ عَلَى الْأَرْضِ	Cevap
Bu ne?	مَا هَذَا؟	Soru
Bu kalemdir.	هَذَا قَلَمٌ	Cevap
Neye önem veriyorsun?	بِمَ تَهْتَمُّ؟	Soru
Arapçaya önem veriyorum.	أَهْتَمُّ بِاللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ	Cevap
Neyi düşünüyorsun?	فِيمَ تُفَكِّرُ؟	Soru
Sınavı düşünüyorum.	أَفَكِّرُ فِي الْإِمْتِحَانِ	Cevap
Sınıftan niçin çıktın?	لِمَ خَرَجْتَ مِنَ الْفَصْلِ؟	Soru
Sınıftan yüzümü yıkamak için çıktım	خَرَجْتُ مِنَ الْفَصْلِ لِأَغْسِلَ وَجْهِي	Cevap

2.2. مَنْ : İnsanlar için kullanılır ve cümledeki durumuna göre; kim?, kimi?, kime? gibi manalara gelir. Bu soru ismi cümlede mübteda, haber, mef'ûlün bih, muzâfun ileyh vs. gibi ögeler olabilir.

Örnekler:

Türkçesi	Arapçası	
Okula kim gitti?	مَنْ ذَهَبَ إِلَى الْمَدْرَسَةِ؟	Soru
Ali okula gitti.	ذَهَبَ عَلِيٌّ إِلَى الْمَدْرَسَةِ	Cevap
Evde kim var?	مَنْ فِي الْبَيْتِ؟	Soru
Evde Ahmet var.	أَحْمَدُ فِي الْبَيْتِ	Cevap
Bu kim?	مَنْ هَذَا؟	Soru
Bu Muhammed.	هَذَا مُحَمَّدٌ	Cevap
Bugün kimi gördün?	مَنْ رَأَيْتَ الْيَوْمَ؟	Soru
Bugün Ali'yi gördüm.	رَأَيْتُ الْيَوْمَ عَلِيًّا	Cevap
Bu gömlek kimin?	قَمِيصٌ مَنِ هَذَا؟	Soru
Bu gömlek Muhammed'indir.	هَذَا قَمِيصٌ مُحَمَّدٍ	Cevap

2.3. كَيْفَ : Hal ve durum sormak için kullanılır ve “nasıl?” manasına gelir. Cümlede genel olarak haber ve hal olarak kullanılır.

Örnekler:

Türkçesi	Arapçası	
Nasılsın?	كَيْفَ أَنْتَ؟	Soru
Çok şükür ben iyiyim	أَنَا بِخَيْرٍ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ	Cevap
Buraya nasıl geldin?	كَيْفَ جِئْتَ هُنَا؟	Soru
Buraya yürüyerek geldim	جِئْتُ هُنَا مَاشِيًا	Cevap

2.4. أَيْنَ - مِنْ أَيْنَ - إِلَى أَيْنَ : Mekan için kullanılan bir soru ismi ve anlamı “nerede?, nereden?, nereye?” olup cümlede genel olarak haber, zarf ve mecrûr olarak kullanılır.

Örnekler:

Türkçesi	Arapçası	
Otomobil nerede?	أَيْنَ السَّيَّارَةُ؟	Soru
Otomobil park yerinde	السَّيَّارَةُ فِي الْمَوْقِفِ	Cevap
Otomobili nereye park ettin?	أَيْنَ أَوْقَفْتَ السَّيَّارَةَ؟	Soru
Otomobili okulun önüne park ettim.	أَوْقَفْتُ السَّيَّارَةَ أَمَامَ الْمَدْرَسَةِ	Cevap
Nereye gittin?	إِلَى أَيْنَ ذَهَبْتَ؟	Soru
Okula gittim.	ذَهَبْتُ إِلَى الْمَدْرَسَةِ	Cevap
Nereden geldin?	مِنْ أَيْنَ جِئْتَ؟	Soru
Okuldan geldim.	جِئْتُ مِنَ الْمَدْرَسَةِ	Cevap

2.5. كَمْ - بِكَمْ : Sayı (aded) sormak için kullanılır ve “kaç?”, “ne kadar?” manalarına gelir. Cümlede genel olarak mübteda, haber, mef’ûlün bih, harf-i cerle mecrûr vs. olarak kullanılır. Bu soru isminden sonra genellikle müfred, mansûb ve nekre bir isim gelir. Bu isme كمّ in temyizi denir.

Örnekler:

Türkçesi	Arapçası	
----------	----------	--

Sınıfta kaç öğrenci var?	كَمْ طَالِبًا فِي الْفَصْلِ؟	Soru
Sınıfta bir öğrenci var.	فِي الْفَصْلِ طَالِبٌ وَاحِدٌ	Cevap
Bu kitap kaç lira?	بِكَمْ لِيرَةٍ/لِيرَةً هَذَا الْكِتَابُ؟	Soru
Bu kitap bir liradır.	هَذَا الْكِتَابُ بِلِيرَةٍ وَاحِدَةٍ	Cevap
Kaç kitap okudun?	كَمْ كِتَابًا قَرَأْتَ؟	Soru
Bir kitap okudum.	قَرَأْتُ كِتَابًا	Cevap

2.6. هَلْ - أ : Arapçada pek çok soru edatı bulunmaktadır. Bunlardan iki tanesi (أ) ve (هَلْ) harf, diğerleri ise isimdir. Arapça cümlelerde yer alan harfler kural gereği o cümlelerin herhangi bir ögesi olmadıkları için i'râb bakımından bir yere sahip değildir. Yani cümlenin herhangi bir ögesi olmazlar. Türkçede olduğu gibi Arapçada da değişik soru tipleri vardır. İsim veya fiil cümlelerinin başlarına gelerek bu cümlelere 'soru' anlamı kazandıran hel ve hemze harflerinin kullanımı ile ilgili olarak şunlar söylenebilir:

Soru harflerinin kullanıldığı üç farklı soru tipi vardır:

Örnekler:

Türkçesi	Arapçası	
Konuyu anladın mı?	هَلْ فَهَمْتَ الْمَوْضُوعَ؟	Soru
Evet, konuyu anladım.	نَعَمْ، فَهَمْتُ الْمَوْضُوعَ	Cevap
Konuyu anladın mı?	أ فَهَمْتَ الْمَوْضُوعَ؟	Soru
Hayır, konuyu anlamadım.	لَا، لَمْ أَفْهَمْ الْمَوْضُوعَ	Cevap
Arapça çalışıyor musun?	هَلْ تَجْتَهِدُ فِي اللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ؟	Soru
Evet, Arapça çalışıyorum.	نَعَمْ، أَجْتَهِدُ فِي اللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ	Cevap
Bu öğrenci çalışkan mı?	أ هَذَا الطَّالِبُ مُجْتَهِدٌ؟	Soru
Hayır, bu öğrenci çalışkan değil	لَا، لَيْسَ هَذَا الطَّالِبُ مُجْتَهِدًا	Cevap
Arapçayı mı seviyorsun yoksa Fransızca mı?	أ تُحِبُّ الْعَرَبِيَّةَ أَمْ الْفَرَنْسِيَّةَ؟	Soru
Arapçayı seviyorum.	أُحِبُّ الْعَرَبِيَّةَ	Cevap
Erken uyumuyor musun?	أَلَا تَنَامُ مُبَكَّرًا؟	Soru

Evet, erken uyuyorum.	بَلَى، أَنَا مُبَكِّرًا	Cevap
Araban yeni değil mi?	أَلَيْسَتْ سَيَّارَتُكَ جَدِيدَةً	Soru
Hayır, arabam yeni değil.	نَعَمْ، لَيْسَتْ سَيَّارَتِي جَدِيدَةً	Cevap

2.7. مَاذَا : İnsan dışındaki varlıklar için kullanılır ve cümledeki durumuna göre; ne?, neyi?, neye? gibi anlamlara gelir. Kullanım bakımından مَا soru isminden farkı yoktur onun kullanıldığı yerlerde aynı şekilde kullanılır. Bu soru ismi de cümlede mübteda, haber, mef'ûlün bih, v.s. gibi ögeler olabilir.

Örnekler:

Türkçesi	Arapçası	
Çantanda ne var?	مَاذَا فِي حَقِيبَتِكَ؟	Soru
Çantamda bir kitap var.	فِي حَقِيبَتِي كِتَابٌ	Cevap
Ne içtin?	مَاذَا شَرَبْتَ؟	Soru
Çay içtim.	شَرَبْتُ الشَّايَ	Cevap

2.8. لِمَاذَا : Sebep için kullanılan bir soru ismi ve anlamı “Niçin?” olup cümlede genel olarak haber ve mef'ûlü lieclihi olarak kullanılır.

Örnekler:

Türkçesi	Arapçası	
Sınıftan niçin çıktın?	لِمَاذَا خَرَجْتَ مِنَ الْفَصْلِ؟	Soru
Sınıftan yüzümü yıkamak için çıktım.	خَرَجْتُ مِنَ الْفَصْلِ لِأَغْسِلَ وَجْهِي	Cevap
Niçin hastaneye gittin?	لِمَاذَا دَهَبْتَ إِلَى الْمُسْتَشْفَى؟	Soru
Çünkü hastayım.	لِأَنَّي مَرِيضٌ	Cevap
Öğretmen bugün niçin sinirli?	لِمَاذَا الْمُدْرَسُ غَضَبَانُ الْيَوْمَ؟	Soru
Çünkü öğrenciler ödevlerini yapmadılar.	لِأَنَّ الطُّلَّابَ لَمْ يَكْتُبُوا وَاجِبَاتِهِمْ	Cevap

2.9. أَيَّ : Genellikle “hangi?”, “hangisi?”, “hangileri?” manalarına gelir. Cümlede genel olarak mübteda, haber, mef'ûlün bih, harf-i cerle mecrûr, muzâfun ileyh v.s. olarak kullanılır. Bu soru ismi genellikle muzâf ve kendisinden sonra gelen isim de

muzâfun ileyh olur. Nadiren de tamlama olmaksızın kullanılır. Arapça'daki tüm soru edatlarının son hareketleri hiçbir zaman değişmez (mebnîdirler). Ancak bunların bir istisnası vardır bu da أَيُّ soru ismidir. Bu edatın son harfinin hareketi cümledeki konumuna göre değişir.

Örnekler:

Türkçesi	Arapçası	
Bugün hangi öğrenci yok?	أَيُّ طَالِبٍ غَابَ الْيَوْمَ؟	Soru
Bugün çalışkan öğrenci yok.	غَابَ الطَّالِبُ الْمُجْتَهِدُ الْيَوْمَ	Cevap
Sen hangi sınıftasın?	فِي أَيِّ فَصْلِ أَنْتَ؟	Soru
Ben üçüncü sınıftayım.	أَنَا فِي الْفَصْلِ الثَّالِثِ	Cevap
Hangi kalemle yazdın?	بِأَيِّ قَلَمٍ كَتَبْتَ؟	Soru
Siyah kalemle yazdım.	كَتَبْتُ بِالْقَلَمِ الْأَسْوَدِ	Cevap

2.10. مَتَى : Zaman için kullanılan bir soru ismi ve anlamı “Ne zaman?” olup cümlede genel olarak haber, zarf ve mecrûr olarak kullanılır.

Örnekler:

Türkçesi	Arapçası	
Sınav ne zaman?	مَتَى الْإِحْتِبَارُ؟	Soru
Sınav saat 10.00'da.	الْإِحْتِبَارُ فِي السَّاعَةِ الْعَاشِرَةِ	Cevap
Kahire'ye ne zaman gideceksin?	مَتَى سَتَسَافِرُ إِلَى الْقَاهِرَةِ؟	Soru
Kahire'ye bugün gideceğim.	سَأَسَافِرُ إِلَى الْقَاهِرَةِ الْيَوْمَ	Cevap
Ne zamandan beri Arapça öğreniyorsun?	مُنْذُ مَتَى تَتَعَلَّمُ الْعَرَبِيَّةَ؟	Soru
Bir yıldan beri Arapça öğreniyorum	أَتَعَلَّمُ الْعَرَبِيَّةَ مِنْذُ سَنَةٍ	Cevap

3. İşaret Zamirleri (هَذَا – هَذِهِ)

Müennes	Müzekker
هَذِهِ	هَذَا
Bu	Bu

İsimlere işaret etmek kullanılır. Bu amaçla kullanıldığında işaret zamirinden sonra gelen isim marife olur. İşaret zamirinden sonra gelen kelimeye muşârun ileyh (işaret edilen) denir. Bu isim müzekker ve müennes olması açısından işaret zamiriyle uyumlu olmak zorundadır.

Adam	Bu
الرَّجُلُ	هَذَا
Muşârun İleyh	İsmi İşaret (İşaret İsmi)

Örnekler:

Türkçesi	Arapçası
Bu çocuk geldi.	جَاءَ هَذَا الْوَلَدُ
Bu kız geldi.	جَاءَتْ هَذِهِ الْبِنْتُ
Bu çocuğu gördüm.	رَأَيْتُ هَذَا الْوَلَدَ
Bu kızını gördüm.	رَأَيْتُ هَذِهِ الْبِنْتَ
Bu çocuğa selâm verdim.	سَلَّمْتُ عَلَى هَذَا الْوَلَدِ
Bu kız çocuğuna selâm verdim.	سَلَّمْتُ عَلَى هَذِهِ الْبِنْتِ

4. Kişi Zamirleri (هُوَ - هِيَ - أَنْتَ - أَنْتِ - أَنَا - نَحْنُ)

Bu zamirler fiil cümlesinde fail, isim cümlesinde mübteda veya fasıl zamiri olarak kullanılırlar. Başka bir kelimeye bitişmezler. Fiil cümlesinde çekimli fiilden sonra gelirler.

Müennes	Türkçesi	Müzekker
هِيَ	O	هُوَ
أَنْتِ	Sen	أَنْتَ
أَنَا	Ben	أَنَا
نَحْنُ	Biz	نَحْنُ

Örnekler:

Türkçesi	Arapçası
O evde hastadır.	هُوَ مَرِيضٌ فِي الْمَنْزِلِ
O, teyzesine bir mektup yazdı.	هِيَ كَتَبَتْ رِسَالَةً إِلَى خَالَتِهَا
Sen öğretmen misin?	هَلْ أَنْتَ مُدَرِّسٌ؟
Sen öğretmen misin?	هَلْ أَنْتِ مُدَرِّسَةٌ؟
Ben dedeme bir mektup yazdım.	أَنَا كَتَبْتُ رِسَالَةً إِلَى جَدِّي
Biz lisede okuyoruz.	نَحْنُ نَدْرُسُ فِي الثَّانَوِيَّةِ

5. İyelik Zamirleri (هُ - هَا - كَ - كِ - ي - نَا)

Bu zamirler fiil cümlesinde meful olarak kullanılırlar. Ayrıca aitlik (iyelik) zamiri olarak cümlelerde herhangi bir öge olarak kullanılırlar.

Müennes	Türkçesi	Müzekker
هَا	Onu, ona, onun	هُ
كِ	Seni, sena, senin	كِ
ي	Beni, bana, benim	ي
نَا	Bizi, bize, bizim	نَا

Örnekler:

Türkçesi	Arapçası
Onun (erkek) kalemını aldım.	أَخَذْتُ قَلَمَهُ
Onun (kadın) kitabını gördüm.	رَأَيْتُ كِتَابَهَا
Bu senin kitabındır.	هَذَا كِتَابُكَ
Elbiselerini giydim.	لَبِسْتُ مَلَابِسَكَ
Bu benim çantam.	هَذِهِ حَقَابِي
Bu bizim okulumuz.	هَذِهِ مَدْرَسَتُنَا
Ali'yi gördüm ve ona selam verdim.	رَأَيْتُ عَلِيًّا وَسَلَّمْتُ عَلَيْهِ

6. Marife - Nekra

6.1. Nekra: Söylendiği zaman, kimden veya neden bahsedildiği tam olarak anlaşılabilen, belirsiz bir kimseyi veya belirsiz bir şeyi gösteren isimlerdir.

Mesela مُدَّرَسٌ dediğimizde, herhangi bir öğretmeni kastetmiş oluruz. Yani مُدَّرَسٌ kelimesiyle; bahsettiğimiz kişinin öğretmen olduğu bilinir; ancak ismi, nereli olduğu ve kaç yaşında olduğu gibi bilgiler bilinmemektedir.

Genel olarak nekra isimler sonlarına tenvin alır ve başlarına harf-i tarif denilen elif-lam (ل) takısı almazlar. İngilizce bilenler için; Arapçada nekra, İngilizcede “a, an” ile kullanılan isimlere karşılık gelir.

6.2. Marife: Marife nekranın zıddıdır. Söylendiği zaman, kimden veya hangi şeyden bahsedildiği tam olarak anlaşılabilen, belirli bir kimseden veya hangi şeyden bahsedildiği tam olarak anlaşılabilen, belirli bir kimseyi veya şeyi gösteren isimlerdir. Yine İngilizce bilenler için; Arapçada marife, İngilizcede “the” ile kullanılan isimlere gibidir.

Mesela مُدَّرَسٌ dediğimizde herhangi bir öğretmeni kastetmiş olurken; المُدَّرَسُ dediğimizde, yani kelimeyi elif-lam takısıyla marife olarak ifade ettiğimizde artık tanınan ve bilinen bir öğretmeni kastetmiş oluruz.

Arapçada 6 farklı marife isim vardır. Başka bir ifadeyle: 6 tip kelime marife olarak kabul edilmiştir.

1. Başında harf-i tarif denilen elif-lam (ل) takısı bulunan isimler marifedir. Aynı zamanda, nekra bir ismi marife yapmanın yolu da başına bu takıyı getirmektir. Başına elif-lam takısı getirilen ismin sonundaki tenvin tek harekeye düşer.

2. Alem denilen bütün özel isimler marife kabul edilir. Özel isimler, ister insan ismi olsun, ister şehir ismi olsun ya da ister herhangi bir varlık ismi olsun marife kabul edilir.

3. Zamirler marife kabul edilir. Zira zamirler belirli bir ismin yerini tutar ve belirli bir ismin yerine kullanılır.

4. İşaret isimleri marifedir. Çünkü işaret isimleri de belirli bir ismin yerini tutar ve belirli bir ismin yerine kullanılır.

5. Belirli bir isme muzaf olan isimler marife kabul edilir. Yani isim tamlamasındaki muzafun ileyih ögesi marife ise muzaf da marife kabul edilir.

6. İsm-i mevsuller marifedir. İsm-i Mevsul: Kendisinden sonra gelen cümle ile açıklanan ve iki cümleyi birbirine bağlayan kelimelerdir. İsm-i mevsuller de belirli bir isme işaret ettikleri için marife kabul edilmiştir.

Türkçesi	Nekre	Türkçesi	Marife
Faydalı	مُفِيدَةٌ	Spor	الرِّيَاضَةُ

Bir haber	خَبْرٌ	Adnan	عَدْنَانٌ
Bir öğrenci	تَلْمِيذٌ	O	هُوَ
Bir kapı	بَابٌ	Bu	هَذَا
Bir saat	سَاعَةٌ	Öğrencinin kalemi	قَلَمُ التَّلْمِيذِ
Bir kurt	ذَنْبٌ	Giden	الَّذِي ذَهَبَ

7. İsim Cümlesi

İsim cümlesinin 2 temel ögesi vardır: Mübteda ve haber. Mübteda, cümlenin öznesidir. Genellikle isim cümlesinin başında bulunur ve ref (harekesi zamme) durumunda gelir. Haber ise cümlenin yüklemidir ve mübtedadadan sonra gelir. Haber, mübteda hakkında bilgi veren ögedir.

Haber (Yüklem)	Mübteda (Özne)
مُجْتَهِدٌ	عَلِيٌّ
çalışkandır.	Ali

7.1. Haberin özellikleri

1. Haber tek bir kelime olarak, (müfret, tesniye ve cemi) harf-i cerin mecruru bulunan bir isim olarak veya zarf olarak gelebileceği gibi cümle olarak da gelebilir.

2. Haber, mübteda gibi ref durumunda gelir. Ancak harf-i cerli isim, zarf ve cümle olarak geldiğinde ref alameti açıkça görülmez. Ref alametini açıkça göremediğimiz için, “yer itibariyle merfu” anlamında “mahallen merfu” ifadesini kullanırız.

3. Mübteda gayr-i âkıl cem’i olduğunda, yani akıl sahibi olmayan varlıkların cemisi olduğunda haber müfred-müennes olarak gelir.

4. Haber tek bir kelime olduğunda şu kaideler geçerlidir:

a. Mübteda önce, haber sonra gelir.

b. Mübteda marife, haber nekra olur.

c. Haber mübtedaya cinsiyet, (müzekkerlik ve müenneslik) sayı (müfret, tesniye, cemi) ve irab (her ikisinin de harekesi zamme olur) açısından uyar.

5. Haber, harf-i cerin mecruru olan bir isim veya zarf olduğunda haber mübtedadadan önce gelebilir. Bu durumda mübteda nekra olur. Cümle Türkçeye, “Bir yerde bir kimse veya bir şey var.” şeklinde tercüme edilir.

6. Haber bir fiil cümlesi olabilir. Bu durumda mübteda mutlaka başta gelir ve marife olur. Haber konumunda olan fiil ise cinsiyet ve sayı bakımından mübtedaya uyar.

7. Haber isim cümlesi olarak da gelebilir.

Örnekler:

Açıklama	Türkçesi	Arapçası
Müzekker ve tekil	Kitap faydalıdır.	الْكِتَابُ مُفِيدٌ
Müzekker ve ikil	İki kitap faydalıdır.	الْكِتَابَانِ مُفِيدَانِ
Müzekker ve çoğul (akılsız)	Kitaplar faydalıdır.	الْكَتُبُ مُفِيدَةٌ
Müennes ve tekil	Araba hızlıdır.	السَّيَّارَةُ مُسْرَعَةٌ
Müennes ve ikil	İki araba hızlıdır.	السَّيَّارَتَانِ مُسْرَعَتَانِ
Müennes ve çoğul	Arabalar hızlıdır.	السَّيَّاراتُ مُسْرَعَاتُ
Müzekker ve haberi fiil cümlesi	Öğrenci sınavını geçti.	التِّلْمِيذُ نَجَحَ فِي إِمْتِحَانِهِ
Müennes ve haberi fiil cümlesi	Öğrenci sınavını geçti.	التِّلْمِيذَةُ نَجَحَتْ فِي إِمْتِحَانِهَا
Müzekker ve haberi isim cümlesi	Kalemin rengi güzeldir.	الْقَلَمُ لَوْنُهُ جَمِيلٌ
Müennes ve haberi isim cümlesi	Silginin rengi güzeldir.	الْمِمْحَاةُ لَوْنُهَا جَمِيلَةٌ
Müzekker ve haber car-mecrur	Müdür bürosundadır.	الْمُدِيرُ فِي مَكْتَبِهِ
Müennes ve haber car-mecrur	Müdür bürosundadır.	الْمُدِيرَةُ فِي مَكْتَبِهِ
Müzekker ve haberi zarf	Kalem masanın üstündedir.	الْقَلَمُ فَوْقَ الطَّائِلَةِ
Müennes ve haberi zarf	Çanta masanın üstündedir.	الْقَلَمُ فَوْقَ الطَّائِلَةِ

8. Nisbet Ya'sı (İsmi Mensub)

Bir yer, bir varlık veya bir işle ilgiyi ona aidiyeti, nisbeti bildiren isimdir. İstanbullu, Mısırlı, köylü, Musevi, ayakkabıcı gibi. İsm-i mensûb yapmak için o ismin son harfini esre yapar, yanına şeddeli bir ّ ilave ederiz. Müennesi için sonuna tâ-i merbûta (ة) ekleriz.

Örnekler:

Türkçesi	İsmi Mensub	Arapçası	Türkçesi	İsmi Mensub	Arapçası	Cinsiyet
Mısırlı	مِصْرِيٌّ	مِصْرٌ	İstanbullu	إِسْتَنْبُولِيٌّ	إِسْتَنْبُولٌ	Müzekker
Mekkeli	مَكِّيَّةٌ	مَكَّةُ	Şehirli	مَدِينِيَّةٌ	الْمَدِينَةُ	Müennes

İsm-i mensûb şu hususlardan birine aidiyeti belirtmek için kullanılır:

a. Cinsiyet (Milliyet)

Türkçesi	İsmi Mensub	Arapçası	Cinsiyet
Arap	عَرَبِيٌّ	عَرَبٌ	Müzekker
Arap	عَرَبِيَّةٌ	عَرَبٌ	Müennes

b. Memleket

Türkçesi	İsmi Mensub	Arapçası	Cinsiyet
İzmirli	إِزْمِيرِيٌّ	إِزْمِيرٌ	Müzekker
İzmirli	إِزْمِيرِيَّةٌ	إِزْمِيرٌ	Müennes

c. Din

Türkçesi	İsmi Mensub	Arapçası	Cinsiyet
İslâmî	إِسْلَامِيٌّ	إِسْلَامٌ	Müzekker
İslâmî	إِسْلَامِيَّةٌ	إِسْلَامٌ	Müennes

d. Kabile, bir sınıf ya da topluluk

Türkçesi	İsmi Mensub	Arapçası	Cinsiyet
Kureyşli	قُرَيْشِيٌّ	قُرَيْشٌ	Müzekker
Kureyşli	قُرَيْشِيَّةٌ	قُرَيْشٌ	Müennes

e. Meslek

Türkçesi	İsmi Mensub	Arapçası	Cinsiyet
Ticari	تِجَارِيٌّ	تِجَارَةٌ	Müzekker
Ticari	تِجَارِيَّةٌ	تِجَارَةٌ	Müennes

f. Sanat

Türkçesi	İsmi Mensub	Arapçası	Cinsiyet
----------	-------------	----------	----------

Şekerci	سُكَّرِيّ	سُكَّر	Müzekker
Şekerci	سُكَّرِيَّة	سُكَّر	Müennes

g. Durum ve keyfiyet, herhangi bir sıfat

Türkçesi	İsmi Mensub	Arapçası	Cinsiyet
Tecrübeyle ilgili	تَجْرِبِيّ	تَجْرِبَةٌ	Müzekker
Tecrübeyle ilgili	تَجْرِبِيَّة	تَجْرِبَةٌ	Müennes

İsm-i Mensûbla İlgili Diğer Özellikler

a. İsm-in sonunda ة varsa mensûbunu yaparken atarız.

Türkçesi	İsmi Mensub	Arapçası	Cinsiyet
Medineli	مَدَنِيّ	مَدِينَةٌ	Müzekker
Medineli	مَدَنِيَّة	مَدِينَةٌ	Müennes

b. Sonunda elif-i memdûde olanın hemzesinin yerine vâv getiririz

Türkçesi	İsmi Mensub	Arapçası	Cinsiyet
Semavi	سَمَويّ	سَمَاء	Müzekker
Semavi	سَمَويَّة	سَمَاء	Müennes

c. Sonunda elif-i maksûre (ى..ا) bulunanın elifini vâv'a çeviririz

Türkçesi	İsmi Mensub	Arapçası	Cinsiyet
Dünyevi	دُنْيَوِيّ	دُنْيَا	Müzekker
Dünyevi	دُنْيَوِيَّة	دُنْيَا	Müennes

d. (قَرْيَةٌ) (köy) ve (عُرْوَةٌ) (kulp) gibi kelimelerin ism-i mensûbunu yaparken yâ'lı olanı vâv'a çevirir, vâv'lı olanı aynen bırakırız. Ancak ikinci harflerini fethalarız.

Türkçesi	İsmi Mensub	Arapçası	Cinsiyet
Köylü	قَرْويّ	قَرْيَةٌ	Müzekker

Köylü	قَرْوِيَّةٌ	قَرْيَةٌ	Müennes
-------	-------------	----------	---------

Konuyla İlgili Cümle Örnekleri

Türkçesi	Arapçası	Cinsiyet
Fâtıma Sûriye’li bir öğretmendir.	فَاطِمَةُ مُعَلِّمَةٌ سُورِيَّةٌ	Müennes
Mevlevîlik ve Bektaşîlik iki tarikattır.	الْمَوْلَوِيَّةُ وَ الْبِكْتَاشِيَّةُ طَرِيقَتَانِ	
Mekke Suudi Arabistan Krallığı’ndadır.	مَكَّةُ فِي الْمَمْلَكَةِ الْعَرَبِيَّةِ السُّعُودِيَّةِ	
Hâlit Pâkistan’lı bir öğrencidir.	خَالِدٌ طَالِبٌ بَاكِسْتَانِيٌّ	Müzekker
Ömer İslâmi bir ülkeye geldi.	حَضَرَ عَمْرٌ إِلَى بَلَدٍ إِسْلَامِيٍّ	
Cuma günü hicrî yılın başıdır.	يَوْمُ الْجُمُعَةِ أَوَّلُ الْعَامِ الْهَجْرِيِّ	

9. Düzensiz Çoğul

Müfredin (tekil halin) şekli bozularak yapılan çoğullardır. Belli bir kuralı yoktur. Araplardan işittiğimiz gibi kullanılır veya sözlüklere bakarak tesbit edilir. Dolayısıyla murabdırlar. (Harekeleri cümledeki yerine göre değişir.) Yani merfû, (zamme) mansûb, (fetha) mecrûr (kesra) durumlarında kelimenin sonunda zâhir (açıkça görünen) hareke alırlar. Düzensiz çoğullar akıllı değilse müfret (tekil) ve müennes kabul edilirler.

Türkçesi	Çoğulunun Arapçası	Türkçesi	Tekilinin Arapçası
Kitaplar	كُتُبٌ	Kitap	كِتَابٌ
Adamlar	رِجَالٌ	Adam	رَجُلٌ
İlimler	عُلُومٌ	İlim	عِلْمٌ
Yapraklar	أوراقٌ	Yaprak	وَرَقٌ
Kadınlar	النِّسَاءُ	Kadın	الْمَرْأَةُ
Öğrenciler	التِّلَامِيذُ	Öğrenci	التِّلْمِيذُ
Öğrenciler	الطُّلَّابُ	Öğrenci	الطَّالِبُ
Kızlar	النِّبَاتُ	Kız	النِّبْتُ

Kalemler	الْأَقْلَامُ	Kalem	قَلَمٌ
Dağlar	الْجِبَالُ	Dağ	الْجَبَلُ
Okullar	الْمَدَارِسُ	Okul	مَدْرَسَةٌ

Konuyla İlgili Cümle Örnekleri

	Türkçesi	Arapçası
ابْنٌ	Adam oğullarına öğretti.	عَلَّمَ الرَّجُلُ أَبْنَاءَهُ
مَلْبَسٌ	Antrenörler elbiseleri getirdiler.	الْمُدْرِبُونَ أَحْضَرُوا الْمَلَابِسَ
دَرْسٌ	Öğrenciler dersleri anladı.	فَهَمَ التَّلَامِيذُ الدَّرْسَ
رَجُلٌ	Adamları hava alanında bekledim.	انْتَظَرْتُ الرِّجَالَ فِي الْمَطَارِ
سَمَاءٌ	Allah yerleri ve gökleri yarattı.	خَلَقَ اللَّهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ

10. Sayılar ve Temyîzi (1-19)

Müennes	Müzekker		
وَاحِدَةٌ – إِحْدَى	وَاحِدٌ – أَحَدٌ	۱	1
إِثْنَتَانِ – اثْنَتَيْنِ	إِثْنَانٍ – اثْنَيْنِ	۲	2
ثَلَاثٌ	ثَلَاثَةٌ	۳	3
أَرْبَعٌ	أَرْبَعَةٌ	۴	4
خَمْسٌ	خَمْسَةٌ	۵	5
سِتٌّ	سِتَّةٌ	۶	6
سَبْعٌ	سَبْعَةٌ	۷	7
ثَمَانٍ	ثَمَانِيَةٌ	۸	8
تِسْعٌ	تِسْعَةٌ	۹	9
عَشْرٌ	عَشْرَةٌ	۱۰	10
إِحْدَى عَشْرَةَ	أَحَدَ عَشَرَ	۱۱	11

إِثْنَا عَشْرَةَ	إِثْنَا عَشَرَ	۱۲	12
ثَلَاثَ عَشْرَةَ	ثَلَاثَةَ عَشَرَ	۱۳	13
أَرْبَعَ عَشْرَةَ	أَرْبَعَةَ عَشَرَ	۱۴	14
خَمْسَ عَشْرَةَ	خَمْسَةَ عَشَرَ	۱۵	15
سِتَّ عَشْرَةَ	سِتَّةَ عَشَرَ	۱۶	16
سَبْعَ عَشْرَةَ	سَبْعَةَ عَشَرَ	۱۷	17
ثَمَانِيَةَ عَشْرَةَ	ثَمَانِيَةَ عَشَرَ	۱۸	18
تِسْعَ عَشْرَةَ	تِسْعَةَ عَشَرَ	۱۹	19
عِشْرُونَ	عِشْرُونَ	۲۰	20

10.1. Bir Sayısı:

وَاحِدٌ ve وَاحِدَةٌ kelimeleri sıfat tamlaması gibi daima sayılacak olan varlığın isminden sonra gelir.

Türkçesi	Arapçası	
Bir kız	بِنْتُ وَاحِدَةٍ	Müennes
Bir adam	رَجُلٌ وَاحِدٌ	Müzekker

أَحَدٌ (Bir) çoğul halinde bulunan ismin bir tekini ayırarak gösterir. O zaman çoğul haldeki bir isimle tamlama yapar yahut (مِنْ den\dan) edatı ile gelir.

Türkçesi	Arapçası	Arapçası	
Adamların biri, bir adam	أَحَدٌ مِنَ الرِّجَالِ	أَحَدُ الرِّجَالِ	Müzekker
Kadınların biri, bir kadın	إِحْدَى مِنَ النِّسَاءِ	إِحْدَى النِّسَاءِ	Müennes

Not 1: Başına اَلْ takısı gelen اَلْوَّاحِدُ ve اَلْأَحَدُ Allah'ın adı olup "Tekrar etmeyen eşi dengi, benzeri olmayan Bir" manasına gelir.

10.2. İki Sayısı

اِثْنَانِ ve اِثْنَانٍ kelimelerine gerek olmaksızın o iki şeyin isimlerinin tesniye halindeki kaidelerine uygun halini söyleriz. Ancak اِثْنَانِ ve اِثْنَانٍ vurgulama olarak

kullanılır ve aynı bir sayısında olduğu gibi sıfat şeklinde sayılacak şeyin arkasından gelir.

Türkçesi	Arapçası (Nasp-Cer)	Arapçası (Ref)	
İki gün	يَوْمَيْنِ اِثْنَيْنِ- يَوْمَيْنِ	يَوْمَانِ اِثْنَانِ- يَوْمَانِ	Müzekker
İki saat	السَّاعَتَيْنِ اِثْنَتَيْنِ- السَّاعَتَيْنِ	السَّاعَتَانِ اِثْنَتَانِ- السَّاعَتَانِ	Müennes

10.3. 3-10 Arası Sayılar

Sayılacak şey müennesse müennes sayı kullanılır. Sayılacak şey müzekkerse müzekker sayı kullanılır. 3-10 arası sayılar cinsiyet bakımından tam tersine müzekkerleri müennes gibi kullanılır. Yani müzekker isimlere ait sayılar müennes tâ-i merbutası alır. Eğer isim müennes ise sayılar tâ-i merbutasız olur. 3-10 arası sayılan şey, sayı ile isim tamlaması şeklinde gelir. Ancak sayılan şey (muzâfun ileyh) hep çoğul ve esre tenvinlidir.

Türkçesi	Arapçası	Türkçesi	Cemi	Türkçesi	Müfret	
Üç adam	ثَلَاثَةُ رِجَالٍ	Adamlar	رِجَالٌ	Adam	رَجُلٌ	Müzekker
Üç kadın	ثَلَاثُ نِسَاءٍ	Kadınlar	نِسَاءٌ	Kadın	اِمْرَأَةٌ	Müennes

Görüldüğü gibi sayılan isim çoğul, nekre ve esre tenvinlidir. Sayı da sayılan isme göre müzekker veya müennes seçilmiştir.

Not 2: 3 ile 10 arası sayılarda sayılan şey koyun gibi veya kavm gibi cemi bir isim olursa مِنْ takısı ile kullanılır.

Türkçesi	Arapçası	Türkçesi	Arapçası
Üç koyun	ثَلَاثُ مِنَ الْعِزْمِ	Kavimden dört kişi	أَرْبَعُ مِنَ الْقَوْمِ

Not 3: 3 ile 9 arasındaki belli olmayan miktar بَضْعٌ (birkaç) kelimesiyle ifade edilir. بَضْعٌ kelimesi sayılanın aksi cinsinde olur.

Türkçesi	Arapçası	Türkçesi	Arapçası
Birkaç adam	بِضْعَةٌ رِجَالٍ	Birkaç sene	بِضْعُ سِنِينَ

Not 4: 3 ile 10 arasındaki kesirli sayılar فُعْلٌ vezninde yapılır. Çoğulu da أَفْعَالٌ vezninde gelir. (أَنْصَافٌ ج 1/2 نِصْفٌ ج 3/5 ثَلَاثَةُ أَخْمَاسٍ gibi)

Türkçesi	Arapçası	Türkçesi	Arapçası
----------	----------	----------	----------

1/5	خُمْسٌ	1/7	تُسْعٌ
1/4	رُبْعٌ	1/10	عَشْرٌ

Not 5: Üleştirme sayıları “üçer üçer”den “onar onar”a kadar فُعَالٌ veya (مَفْعَلٌ) kalıplarında yapılır. Bu kalıplarda gelen üleştirme sayıları gayr-i münsariftir (esre ve tenvin almaz). Asıl sayıların tekrarlanmasıyla da üleştirme sayıları elde edilir.

Türkçesi	Arapçası	Türkçesi	Arapçası	
İkişer ikişer	ثَنَاءٌ	Birer birer	أَحَادٌ	Müzekker
İkişer ikişer	مَثْنَى	Birer birer	مَوْحَدٌ	Müennes
Yedişer yedişer	سُبَاغٌ	Üçer üçer	ثَلَاثٌ	Müzekker
Yedişer yedişer	مَسْبِغٌ	Üçer üçer	مَثَلْتٌ	Müennes
Üçer üçer	ثَلَاثًا ثَلَاثًا	Onar onar	عَشْرًا عَشْرًا	Müzekker
Üçer üçer	ثَلَاثَةً ثَلَاثَةً	Onar onar	عَشْرَةً عَشْرَةً	Müennes

Not 6: Sayı normalde kullandığımızın dışında belirli bir kelimedenden sonra gelirse sıfat olur

Türkçesi	Arapçası	Türkçesi	Arapçası
Dört şehir	الْمُدُنُ الْأَرْبَعُ	Beş isim	الْأَسْمَاءُ الْخَمْسَةُ

10.4. 11-20 Arası Sayılar

11-20 arası ma'dûd (sayılan şeyler) nekre ve fetha tenvinli olarak gelir. Sayılan şey müzekkerse sayı da müzekker, müennes ise sayı da müennes olur. 11-19 arası rakamlar 12 nin nasb ve cer hali dışında fetha üzere mebnidir.

Türkçesi	Arapçası	Türkçesi	Arapçası	
12 ev	إِثْنَا عَشَرَ بَيْتًا	11 ev	أَحَدًا عَشَرَ بَيْتًا	Müzekker
12 şehir	إِثْنَا عَشَرَ مَدِينَةً	11 şehir	إِحْدَى عَشَرَ مَدِينَةً	Müennes
14 ev	أَرْبَعَةَ عَشَرَ بَيْتًا	13 ev	ثَلَاثَةَ عَشَرَ بَيْتًا	Müzekker
14 şehir	أَرْبَعَةَ عَشَرَ مَدِينَةً	13 şehir	ثَلَاثَ عَشَرَ مَدِينَةً	Müennes

Not 1: (عَشْرَ) kelimesi tek olduğu zaman (ش) harf-i cezimli okunur. Fakat 11-19 arası sayılarda (ش) harf-i fethalı okunur.

Türkçesi	Arapçası	Türkçesi	Arapçası
On kız	عَشْرُ بَنَاتٍ	On çocuk	عَشْرَةُ أَوْلَادٍ
On dört gün	أَرْبَعَةَ عَشَرَ يَوْمًا	On beş gece	خَمْسَ عَشْرَةَ لَيْلَةً

11. 1. Sıra Sayıları (1-12)

Bu sayılar varlıkların bir sıra içindeki yerlerini, baştan veya sondan kaçınıcı sırada olduklarını bildiren sayılardır. Sıra sayıları, sayılan kelimelerden sonra gelir. فَاعِلٌ kalıbında düzenli bir sıfat yapısı gösterir. Sayılana yer yönden uyar. Kullanıldığı isimle sıfat tamlaması oluştururlar.

Müennes	Müzekker		
الأُولى	الأَوَّلُ	.۱	1.
الثَّانِيَةُ	الثَّانِي	.۲	2.
الثَّالِثَةُ	الثَّالِثُ	.۳	3.
الرَّابِعَةُ	الرَّابِعُ	.۴	4.
الخَامِسَةُ	الخَامِسُ	.۵	5.
السادِسَةُ	السادِسُ	.۶	6.
السَّابِعَةُ	السَّابِعُ	.۷	7.
الثَّامِنَةُ	الثَّامِنُ	.۸	8.
التَّاسِعَةُ	التَّاسِعُ	.۹	9.
العَاشِرَةُ	العَاشِرُ	.۱۰	10.

11.2. Sıra Sayıları (11-20)

Bunlara “mürekkeb sıra sayıları” denir. Bu sayıların sonu üstün olarak mebnidir. Yani son harekeleri değişmez. Cümledeki yerleri ne olursa olsun her zaman üstün hareke alırlar. 11-19 arasındaki sıra sayıları marife isme sıfat olduklarında birinci sayılar harfi tarif alır, ikinci sayıları almaz.

الْحَادِيَةَ عَشْرَةَ	الْحَادِي عَشَرَ	.۱۱	11.
-----------------------	------------------	-----	-----

12.	.۱۲	الْثَّانِي عَشَرَ	الثَّانِيَةَ عَشْرَةَ
13.	.۱۳	الثَّلَاثِ عَشَرَ	الثَّلَاثَةَ عَشْرَةَ
14.	.۱۴	الرَّابِعِ عَشَرَ	الرَّابِعَةَ عَشْرَةَ
15.	.۱۵	الخَامِسِ عَشَرَ	الخَامِسَةَ عَشْرَةَ
16.	.۱۶	السادِسِ عَشَرَ	السادِسَةَ عَشْرَةَ
17.	.۱۷	السَّابِعِ عَشَرَ	السَّابِعَةَ عَشْرَةَ
18.	.۱۸	الثَّامِنِ عَشَرَ	الثَّامِنَةَ عَشْرَةَ
19.	.۱۹	التَّاسِعِ عَشَرَ	التَّاسِعَةَ عَشْرَةَ
20.	.۲۰	العِشْرُونَ	العِشْرُونَ

Örnekler:

Türkçesi	Arapçası
On üçüncü öğrenci geldi.	جَاءَ الطَّالِبُ الثَّلَاثِ عَشَرَ
On üçüncü öğrenciyi gördüm.	رَأَيْتُ الطَّالِبَ الثَّلَاثِ عَشَرَ
On üçüncü öğrenciye selam verdim.	سَلَّمْتُ عَلَى الطَّالِبِ الثَّلَاثِ عَشَرَ
12. ağaç	الشَّجَرَةُ الثَّانِيَةَ عَشْرَةَ
18. sureden	مِنَ السُّورَةِ الثَّامِنَةَ عَشْرَةَ

12. Saatler (Tam/ Yarım)

Saatlerde müennes sıra sayıları kullanılır. Çünkü saat kelimesi müennestir. Saatlerde kullanılan müennes sıra sayıları şunlardır:

Türkçesi	Arapçası	Türkçesi	Arapçası
İkinci	الثَّانِيَةُ	Birinci	الْوَّاحِدَةُ
Dördüncü	الرَّابِعَةُ	Üçüncü	الثَّلَاثَةُ
Altıncı	السادِسَةُ	Beşinci	الخَامِسَةُ
Sekizinci	الثَّامِنَةُ	Yedinci	السَّابِعَةُ

Onuncu	الْعَاشِرَةُ	Dokuzuncu	التَّاسِعَةُ
On ikinci	الثَّانِيَةَ عَشْرَةَ	On birinci	الْحَادِيَةَ عَشْرَةَ

Saatlerde kullanılan kelimeler:

Türkçesi	Arapçası	Türkçesi	Arapçası
Kala, var	إِلَّا	Geçe, geçiyor	وَ
Çeyrek	رُبْعٌ	Yarım, buçuk	نِصْفٌ
Saniye	سَانِيَةٌ	20 dakika	ثَلَاثٌ
Dakika	دَقِيقَةٌ	Saniyeler	سَوَانِيٌّ
Saat	سَاعَةٌ	Dakikalar	دَقَائِقٌ
Öğlen	ظُهْرًا	Saatler	سَاعَاتٌ
Bir saat içinde	خِلَالَ سَاعَةٍ	Yaklaşık	حَوَالِي
Yarım saattir	مِنْ نِصْفِ سَاعَةٍ	İki saat süreyle	لِمُدَّةِ سَاعَتَيْنِ
Akşam	مَسَاءً	Saat 5'e kadar	لِغَايَةِ السَّاعَةِ الْخَامِسَةِ
Gece	بِاللَّيْلِ	Öğleden sonra	بَعْدَ الظُّهْرِ

Saatler ifade edilirken önce marife olarak saat kelimesi yazılır. Bunun yerine إِنَّهَا veya هِيَ de kullanılabilir. Ardından marife olarak belirtmek istediğimiz saat, sıra sayısı olarak yazılır. Ardında “geçiyor” kullanacaksak وَ ekleriz. Daha sonra dakikayı marife olarak yazarız. Saatler sıfat tamlaması şeklinde yazıldığı için harekeler aynı olur. “kala” kullanacaksak إِلَّا ekleriz. Ondan sonraki dakika nekre ve fethalı olması gerekir. 11 ve 12 sayıları fetha üzere mebni (harekesi değişmeyen) olduğu için bunların harekesi her zaman fethadır. Bu sayılarda birinci sayı elif lam takısı alırken ikinci sayı (عَشْرَةَ) elif lam takısı almaz.

Örnekler:

Türkçesi	Arapçası
Saat 01.00	السَّاعَةُ الْوَاحِدَةُ
Saat 05.30	السَّاعَةُ الْخَامِسَةُ وَالنِّصْفُ

Saat 04.45	السَّاعَةُ الْخَامِسَةُ إِلَّا رُبْعًا
Saat 06.20	إِنَّهَا السَّادِسَةُ وَالثُّلُثُ
Saat 09.02	هِيَ التَّاسِعَةُ وَالدَّقِيقَتَانِ
Saat 11.30	إِنَّهَا الْحَادِيَةَ عَشْرَةَ وَ النِّصْفُ
11.45'te	فِي الثَّانِيَةَ عَشْرَةَ إِلَّا رُبْعًا
8.23'te	فِي الثَّامِنَةَ وَ الثَّلَاثِ وَالْعِشْرِينَ دَقِيقَةً
03.37'te	فِي الرَّابِعَةَ إِلَّا ثَلَاثًا وَ عِشْرِينَ دَقِيقَةً